

U S T A W A

z dnia 2022 r.

o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie¹⁾

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) obowiązki dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu związane z ograniczaniem abonentom dostępu do treści pornograficznych w internecie;
- 2) obowiązki informacyjne dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu związane z ochroną abonentów i małoletnich użytkowników końcowych przed dostępem do treści pornograficznych w internecie;
- 3) obowiązki podmiotów umożliwiających korzystanie z publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej, dla których jest to działalność dodatkowa w stosunku do wykonywanej przez te podmioty działalności głównej, związane z ograniczaniem użytkowników tej sieci dostępu do treści pornograficznych w internecie.

Art. 2. Określenia użyte w ustawie oznaczają:

- 1) abonent – abonenta w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1648 i 1933);
- 2) publicznie dostępna usługa telekomunikacyjna – publicznie dostępną usługę telekomunikacyjną w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne;
- 3) użytkownik końcowy – użytkownika końcowego w rozumieniu art. 2 pkt 50 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne.

Art. 3. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu jest obowiązany do zapewnienia abonentowi możliwości skorzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie.

2. Usługa ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie jest bezpłatna.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Art. 4. 1. Usługa ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie w szczególności polega na skutecznym i łatwym dla abonenta blokowaniu przez dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu, dostępu do treści pornograficznych w internecie.

2. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu jest obowiązany do zapewnienia zainteresowanemu usługą abonentowi rozpoczęcia świadczenia usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie w prosty sposób wraz z domyślną konfiguracją usługi. W trakcie obowiązywania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych możliwa jest zmiana konfiguracji usługi przez abonenta.

3. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu wdraża i zapewnia odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 2, uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrożenia oraz skuteczność przyjętego rozwiązania.

4. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu ma obowiązek zaproponować abonentowi skorzystanie z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie przed zawarciem umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Abonent ma możliwość korzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie od dnia rozpoczęcia przez dostawcę świadczenia usług telekomunikacyjnych.

Art. 5. 1. W trakcie obowiązywania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych abonent może zażądać od dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczącego usługę dostępu do internetu rozpoczęcia świadczenia usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie.

2. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu ma obowiązek umożliwić abonentowi skorzystanie z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie w terminie 24 godzin od złożenia przez abonenta żądania w sposób określony przez dostawcę usługi dostępu do internetu. W przypadku gdy żądanie zostało złożone przed terminem rozpoczęcia świadczenia usług telekomunikacyjnych, abonent ma możliwość korzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie w terminie 24 godzin od dnia rozpoczęcia świadczenia usług telekomunikacyjnych.

Art. 6. 1. W trakcie obowiązywania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych abonent może zrezygnować ze świadczenia usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie.

2. Rezygnacja ze świadczenia usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie może nastąpić:

- 1) osobiście w siedzibie dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczącego usługę dostępu do internetu, po potwierdzeniu tożsamości abonenta przez dostawcę albo
- 2) w formie dokumentowej z wykorzystaniem specjalnie w tym celu ustanowionego hasła.

Art. 7. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu jest obowiązany wykazać przestrzeganie obowiązków wskazanych w art. 3 - art. 5, w ust. 2, w art. 8 oraz w art. 9 ust. 1 i 2 oraz wykazać zapewnienie abonentowi możliwości realizacji uprawnień, o których mowa w art. 6.

2. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu udostępnia na swojej stronie internetowej informację o sposobie realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1. Informacja obejmuje:

- 1) opis stosowanych środków technicznych i organizacyjnych wykorzystywanych w celu świadczenia usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie;
- 2) wskazanie sposobu identyfikacji treści pornograficznych.

Art. 8. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu podejmuje działania promujące korzystanie przez swoich abonentów z rozwiązań ograniczających dostęp małoletnich do treści pornograficznych w internecie.

Art. 9. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji, zwanemu dalej „ministrem”, corocznie, do dnia 31 marca, raport za poprzedni rok kalendarzowy o podjętych przez siebie działaniach związanych ze świadczeniem usługi ograniczającej dostęp do treści pornograficznych w internecie oraz działaniach promujących jej korzystanie.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) opis stosowanych środków technicznych i organizacyjnych wykorzystywanych w celu świadczenia usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie;
- 2) wskazanie stosowanego przez siebie sposobu identyfikacji treści pornograficznych;

- 3) wskazanie liczby abonentów korzystających z usługi dostępu do internetu, którzy skorzystali z poszczególnych rozwiązań wykorzystywanych przez dostawcę w celu świadczenia usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie wraz z informacją jaki procent ogółu abonentów korzystających z usługi dostępu do internetu danego dostawcy stanowią ci abonenci;
- 4) informacje o stosowanych sposobach promowania korzystania przez abonentów z usług ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie.

3. W przypadku stwierdzenia, że raport, o którym mowa, w ust. 1, zawiera niewystarczające informacje lub w przypadku stwierdzenia, że raport nie zawiera elementów, o których mowa w ust. 2, minister zwraca się do dostawcy usługi dostępu do internetu o uzupełnienie raportu wskazując zakres uzupełnienia oraz wyznaczając termin ponownego przesłania raportu nie krótszy niż 7 dni od dnia wezwania.

Art. 10. 1. Podmiot umożliwiający korzystanie z publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej, dla którego jest to działalność dodatkowa w stosunku do wykonywanej przez podmiot działalności głównej, jest obowiązany do blokowania dostępu do treści pornograficznych względem użytkowników tej sieci.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie musi być realizowany wobec użytkowników końcowych, którzy są pełnoletni oraz których wiek został zweryfikowany przez podmioty, o których mowa w ust. 1.

3. Obowiązku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do podmiotu umożliwiającego korzystanie z publicznej sieci telekomunikacyjnej:

1) w przypadku świadczenia usługi hotelarskiej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2211);

2) w zakładzie pracy, w którym ze względu na rodzaj wykonywanej działalności udostępnienie sieci radiowej nie jest skierowane do małoletnich lub

3) w zakładzie pracy w odniesieniu do sieci radiowej wykorzystywanej przez pracowników tego zakładu.

Art. 11. 1. Minister jest uprawniony do przeprowadzenia kontroli i postępowania pokontrolnego w celu weryfikacji przestrzegania przepisów ustawy.

2. Kontrolę i postępowanie pokontrolne minister wszczyna z urzędu.

Art. 12. 1. Do kontroli, o której mowa w art. 11 ust. 1, stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570).

2. Do doręczeń pism w ramach kontroli oraz zaleceń pokontrolnych stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000).

Art. 13. 1. Minister może upoważnić do udziału w kontroli osobę posiadającą wiedzę specjalistyczną, jeżeli przeprowadzenie czynności kontrolnych wymaga takiej wiedzy.

2. Zakres uprawnień osoby, o której mowa w ust. 1, minister określa w upoważnieniu.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest obowiązana do zachowania w tajemnicy informacji, o których dowiedziała się w toku kontroli.

Art. 14. 1. Minister może zwrócić się do Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”, z wnioskiem o oddelegowanie pracownika posiadającego wiedzę specjalistyczną, który weźmie udział w czynnościach kontrolnych przeprowadzanych przez ministra, wspierając osoby upoważnione do kontroli przez ministra.

2. Prezes UKE jest obowiązany oddelegować pracownika posiadającego wiedzę specjalistyczną do wzięcia udziału w czynnościach kontrolnych przeprowadzanych przez ministra. Informację o oddelegowaniu pracownika Prezes UKE przekazuje w terminie 10 dni od otrzymania wniosku.

3. Zakres uprawnień pracownika, o którym mowa w ust. 1, minister określa w upoważnieniu.

4. W trakcie realizacji zadań, o których mowa w art. 11 ust. 1, minister może zwrócić się do Prezesa UKE z prośbą o opinię w zakresie realizacji obowiązków, o których mowa w art. 3 ust. 1. Prezes UKE przedstawia opinię w terminie 30 dni.

Art. 15. 1. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w art. 11 ust. 1, stwierdzono, że podmiot kontrolowany nie wypełnia odnoszących się do niego obowiązków wynikających z przepisów ustawy, minister:

1) nakłada karę pieniężną, o której mowa w art. 16 ust. 1 i 2, w przypadku stwierdzenia naruszeń wskazanych w tym przepisie, niezależnie od prowadzonego wobec tego podmiotu postępowania pokontrolnego, lub

2) wydaje zalecenia pokontrolne, w których wzywa podmiot kontrolowany do usunięcia nieprawidłowości lub udzielenia wyjaśnień oraz informuje o możliwości przedstawienia stanowiska odnośnie do stwierdzonych naruszeń.

2. Usunięcie nieprawidłowości, udzielenie wyjaśnień i przedstawienie stanowiska, o których mowa w ust. 1 pkt 2, następuje w terminie wskazanym przez ministra, nie krótszym niż 30 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych podmiotowi kontrolowanemu.

3. W zaleceniach pokontrolnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, minister może określić inny termin usunięcia nieprawidłowości, udzielenia wyjaśnień lub przedstawienia stanowiska odnośnie do stwierdzonych naruszeń. Termin określony w wezwaniu może być krótszy niż 30 dni jedynie w przypadku, gdy podmiot kontrolowany, do którego odnosi się wezwanie, wyraził na to zgodę lub gdy naruszenia wskazane w zaleceniach pokontrolnych powtarzały się w przeszłości.

4. Jeżeli po upływie 30 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych lub po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, podmiot kontrolowany nie usunie wskazanych nieprawidłowości albo udzielone wyjaśnienia lub przedstawione stanowisko odnośnie do stwierdzonych naruszeń okażą się niewystarczające, minister wydaje decyzję, w której nakazuje usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz może:

- 1) wskazać środki, jakie powinien zastosować podmiot kontrolowany, w celu usunięcia nieprawidłowości;
- 2) określić termin, w którym ma nastąpić usunięcie nieprawidłowości;
- 3) nałożyć karę pieniężną, o której mowa w art. 16 ust. 1 i 2, chyba że na podstawie ust. 1 pkt 1 zostało już wszczęte postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej za niewypełnienie tych obowiązków.

Art. 16. 1. Minister, jeżeli przemawia za tym charakter lub zakres naruszenia, może nałożyć karę pieniężną na dostawcę publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczącego usługę dostępu do internetu, który:

- 1) nie wypełnia lub nienależyście wypełnia obowiązki dotyczące umożliwienia abonentowi, skorzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie, o których mowa w art. 3 i art. 4;
- 2) nie wypełnia lub nienależyście wypełnia obowiązki informacyjne, o których mowa w art. 7 ust. 2;
- 3) nie wypełnia obowiązku podejmowania działań promujących, o którym mowa w art. 8;

4) nie wypełnia lub nienależycie wypełnia obowiązek przekazania ministrowi raportu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2.

2. Minister, jeżeli przemawia za tym charakter lub zakres naruszenia, może nałożyć karę pieniężną na podmiot, o którym mowa w art. 10 ust. 1, który nie wypełnia lub nienależycie wypełnia obowiązek ograniczenia dostępu do treści pornograficznych, o którym mowa w art. 10 ust. 1.

3. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 i 2, może zostać nałożona także w przypadku, gdy podmiot zaprzestał naruszania prawa lub naprawił wyrządzoną szkodę, jeżeli minister uzna, że przemawiają za tym czas trwania, zakres lub skutki naruszenia.

4. Niezależnie od kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, minister może nałożyć na kierującego przedsiębiorstwem telekomunikacyjnym, w szczególności osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, w rozumieniu art. 2 pkt 27 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, lub związku takich przedsiębiorców, karę pieniężną w wysokości do 300% jego miesięcznego wynagrodzenia, naliczanego jak dla celów ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.

5. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1 i 2, nakłada minister, w drodze decyzji, w wysokości do 3% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym. Decyzji o nałożeniu kary pieniężnej nie nadaje się rygoru natychmiastowej wykonalności.

6. Prezes UKE, na wniosek ministra, przekazuje ministrowi informacje w zakresie wysokości przychodu podmiotu, o którym mowa w ust. 1, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym.

7. W przypadku gdy podmiot w roku kalendarzowym poprzedzającym rok nałożenia kary pieniężnej nie osiągnął przychodu lub osiągnął przychód w wysokości nieprzekraczającej 500 000 zł, minister, nakładając karę pieniężną, uwzględnia średni przychód osiągnięty przez podmiot w 3 kolejnych latach kalendarzowych poprzedzających rok nałożenia kary pieniężnej.

8. W przypadku gdy podmiot nie osiągnął przychodu w okresie, o którym mowa w ust. 7, lub gdy przychód podmiotu w tym okresie nie przekracza 500 000 zł, minister może nałożyć na podmiot karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 15 000 zł.

9. W przypadku gdy przed wydaniem decyzji o nałożeniu kary pieniężnej podmiot nie dysponuje danymi finansowymi niezbędnymi do ustalenia przychodu za rok kalendarzowy poprzedzający rok nałożenia kary pieniężnej, minister, nakładając karę pieniężną, uwzględnia:

- 1) przychód osiągnięty przez podmiot w roku kalendarzowym poprzedzającym ten rok;
- 2) w przypadku, o którym mowa w ust. 7 – średni przychód osiągnięty przez podmiot w 3 kolejnych latach kalendarzowych poprzedzających ten rok. Przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku gdy podmiot powstał w wyniku połączenia lub przekształcenia innych podmiotów, obliczając wysokość jego przychodu, o którym mowa w ust. 5, minister uwzględnia przychód osiągnięty przez te podmioty w roku kalendarzowym poprzedzającym rok nałożenia kary pieniężnej. Przepisy ust. 7–9 stosuje się odpowiednio.

11. Ustalając wysokość kary pieniężnej, minister uwzględnia charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu oraz jego możliwości finansowe.

12. Podmiot jest obowiązany do dostarczenia ministrowi, na każde jego żądanie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania żądania, danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru kary pieniężnej. W przypadku niedostarczenia danych lub gdy dostarczone dane uniemożliwiają ustalenie podstawy wymiaru kary pieniężnej, minister może ustalić podstawę wymiaru kary pieniężnej w sposób szacunkowy, nie mniejszą jednak niż kwota 500 000 zł.

13. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowią przychód Funduszu Szerokopasmowego, o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 884 i ...).

14. Minister przekazuje na rachunek Funduszu Szerokopasmowego, o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, środki pochodzące z kar pieniężnych w terminie 30 dni od dnia ich pobrania.

15. Kary pieniężne podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

16. W zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz Kodeksie postępowania administracyjnego do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.²⁾), z tym że uprawnienia organów podatkowych określone w tych przepisach przysługują ministrowi.

17. Do kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się przepisów art. 189f ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1598, 2076, 2105, 2262 i 2328 oraz z 2022 r. poz. 835, 974, 1265, 1301 i 1933.

Art. 17. W ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 884) w art. 16a w ust. 3 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia ... 2022 r. o ochronie małoletnich użytkowników końcowych przed treściami nieodpowiednimi w internecie.”.

Art. 18. Prezes UKE w terminie 30 dni od dnia wejście w życie ustawy przekazuje ministrowi listę dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu, których roczne przychody z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie były wyższe od kwoty 4 000 000 zł.

Art. 19. 1. Dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu, których roczne przychody z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie były wyższe od kwoty 4 000 000 zł, są obowiązani stosować przepisy ustawy po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu, których roczne przychody z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie były równe lub mniejsze od kwoty 4 000 000 zł, są obowiązani stosować przepisy ustawy po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Podmiot, o którym mowa w art. 10 ust. 1, z uwzględnieniem art. 10 ust. 2 i 3, obowiązany jest stosować przepisy ustawy po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 20. Maksymalny limit wydatków ministra właściwego do spraw informatyzacji z budżetu państwa, w latach 2023-2032, będących skutkiem finansowym ustawy, wynosi 14 984 000 zł, z tym że w poszczególnych latach limit wynosi w:

- 1) 2023 r. – 1 544 000 zł;
- 2) 2024 r. – 1 344 000 zł;
- 3) 2025 r. – 1 344 000 zł;
- 4) 2026 r. – 1 344 000 zł;
- 5) 2027 r. – 1 344 000 zł;

- 6) 2028 r. – 1 344 000 zł;
- 7) 2029 r. – 1 344 000 zł;
- 8) 2030 r. – 1 344 000 zł;
- 9) 2031 r. – 1 344 000 zł;
- 10) 2032 r. – 1 344 000 zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem przyjętych na dany rok budżetowy maksymalnych limitów wydatków określonych w ust. 1 stosuje się mechanizm korygujący polegający na racjonalizacji wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy lub na ograniczeniu kosztów.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 3, jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM
Anna Markowska – Zastępca Dyrektora
Departamentu Regulacji Cyfrowych
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

UZASADNIENIE

Dzieci i młodzież coraz częściej stykają się z pornografią. Szereg badań przeprowadzonych w Polsce wykazuje, że jest to duży problem, szczególnie w przypadku chłopców. Badania pokazują, że osoby małoletnie oglądają materiały pornograficzne regularnie, uważając jednocześnie, że dostęp do pornografii jest w Polsce zbyt łatwy. Dwa razy częściej na treści pornograficzne trafiają dzieci, których rodzice nie ustalili zasad korzystania z internetu. Oznacza to, że tylko rodzice co drugiego dziecka rozmawiają z nim o tym, na jakie strony wchodzi w internecie. Badania wskazują również, że najczęściej młodzi ludzie doświadczają kontaktu z treściami pornograficznymi za pośrednictwem telefonów komórkowych. Równocześnie 80% dzieci nie ma na swoich urządzeniach programów kontroli rodzicielskiej.³

Zgodnie z diagnozą ujętą w dokumencie „*Negatywne konsekwencje korzystania z pornografii*”⁴ masowość zjawiska dawno już urosła do takich rozmiarów, iż należy uznać, że pornografia, poprzez jej łatwą dostępność dla dzieci i młodzieży, stanowi poważny problem z zakresu zdrowia publicznego. Treści pornograficzne, w przeważającej części dostępne bezpłatnie w internecie, wymieniane są jako jeden z głównych czynników przyczyniających się do destabilizacji psychiki i zdrowia małoletnich. Należy mieć również na uwadze, iż dla wielu małoletnich pornografia pozostaje jednym ze źródeł informacji o seksualności człowieka, co w połączeniu z brakiem należytego nadzoru nad korzystaniem z internetu przez dzieci skutkować może zachwianym postrzeganiem seksualności i ról płciowych w okresie dojrzewania i utrwaleniem potencjalnie patologicznych poglądów po wejściu w dorosłość.

Komisja Europejska w komunikacie „Cyfrowa dekada dla dzieci i młodzieży: nowa europejska strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+)”⁵ również zauważa, że nieodpowiednie dla wieku treści są łatwo dostępne. Dzieci przyznają, że oglądają pornografię w młodym wieku, co wpływa na ich wyobrażenia o tym, jak wygląda zdrowy związek.

Propozycja legislacyjna przedstawiona w projekcie niniejszej ustawy pozwoli na zwiększenie sprawowania przez rodziców kontroli dostępu osób małoletnich do treści pornograficznych za pośrednictwem dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu (zwaną dalej: „dostawcami internetu”). Z jednej strony taka koncepcja wymaga stworzenia przez dostawców internetu mechanizmu blokowania treści pornograficznych, a także informowania i zachęcania do skorzystania z takiej usługi, co reguluje proponowana ustawa. Z drugiej strony powodzenie proponowanego rozwiązania w dużej mierze zależy od poziomu świadomości rodziców o zagrożeniach, których źródłem jest internet, w szczególności zawartość stron z treściami pornograficznymi.

Ustawa o *ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie* ma więc na celu stworzenie możliwości abonentom ograniczenia przez dostawców internetu dostępu do treści pornograficznych w internecie, a także reguluje obowiązki informacyjne

³ Źródło: <https://opornografii.pl/article/dzieci-mlodziez-i-pornografia-wyniki-badan>

⁴ Podsumowanie literatury i badań naukowych wskazujących na negatywne konsekwencje korzystania z pornografii w kontekście ochrony dzieci i młodzieży, bezpornografii.pl, Stowarzyszenie Twoja Sprawa, 2017

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0212>

dostawców internetu w zakresie ochrony abonentów i osób małoletnich przed dostępem do takich treści.

Ustawa wychodzi naprzeciw *Strategii UE na rzecz praw dziecka*⁶, która odnotowuje zjawisko zwiększania się obecności dzieci w internecie, co mając na uwadze przypadek braku skutecznych systemów kontroli rodzicielskiej lub weryfikowania wieku, naraża dzieci na szkodliwe lub nielegalne treści, takie m.in. jak materiały przedstawiające pornografię i treści dla dorosłych.

Z kolei *Strategia UE w zakresie unii bezpieczeństwa*⁷ wskazuje, że wykładniczy wzrost treści pornograficznych z udziałem małoletniego w internecie ukazuje konsekwencje społeczne zmieniających się modeli przestępczości.

Art. 1

Zakresem ustawy objęte są obowiązki dostawców internetu dotyczące ograniczania abonentom (za ich zgodą albo żądaniem) dostępu do treści pornograficznych w internecie.

Mając na uwadze przedstawioną powyżej sytuację związaną z niskim poziomem świadomości społeczeństwa o zagrożeniach związanych z praktycznie bezproblemowym dostępem do treści pornograficznych w internecie, ustawa nakłada także na dostawców internetu obowiązki informacyjne, mające na celu ochronę nie tylko abonentów, ale przede wszystkim osoby małoletnie będące użytkownikami końcowymi, poprzez promowanie korzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie.

W prawodawstwie polskim brak jest definicji treści pornograficznych, chociaż pojęcie to pojawia się w wielu aktach prawnych rangi ustawowej: w Kodeksie karnym, ustawie o radiofonii i telewizji, ustawie o Policji (odwołującej się do Kodeksu karnego), ustawie o podatku od towarów i usług, ustawie o finansowym wspieraniu produkcji audiowizualnej.

Pojęciem „treści pornograficznych” posługuje się, jak wspomniano powyżej, Kodeks karny w art. 202. W wyroku z dnia 23 listopada 2010 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt IV KK173/10) przyjął, że treści pornograficzne to:

„zawarte w utrwalonej formie (np. film, zdjęcia, czasopisma, książki, obrazy) lub nie (np. pokazy na żywo) prezentacje czynności seksualnych człowieka (zwłaszcza ukazywanie organów płciowych człowieka w ich funkcjach seksualnych), i to zarówno w wymiarze niesprzecznym z ich biologicznym ukierunkowaniem, jak i czynności seksualnych człowieka sprzecznych z przyjętymi w społeczeństwie wzorcami zachowań seksualnych”.

Z kolei komunikat Komisji Europejskiej⁸ z 2001 r. zawierający propozycję decyzji w sprawie *walki z seksualnym wykorzystaniem dzieci oraz dziecięcą pornografią*, definiuje pojęcie „sexually explicit conduct” jako co najmniej:

a) *stosunek płciowy obejmujący również zespolecie narządów płciowych oraz pozycje*

⁶ COM(2021) 142 final

⁷ COM(2020) 605 final

⁸ COM(2001) 854 final/2

oralno-genitalne, analno-genitalne, oralno-analne, między osobami tej samej lub odmiernej płci,

b) zoofilię,

c) masturbację,

d) sadystyczne lub masochistyczne wykorzystywanie w kontekście seksualnym, lub

d) lubieżne obnażanie narządów płciowych lub intymnych części ciała”.

Definicja ta, jako katalog otwarty zachowań o wyraźnym seksualnym charakterze, pomimo, że odnosi się do seksualnego wykorzystywania dzieci, również może stanowić wyjaśnienie co należy rozumieć pod pojęciem treści pornograficznych.

Należy tu jeszcze podkreślić, że raport wyjaśniający Konwencji Rady Europy *o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych*⁹ Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed, sporządzonej w Lanzarote w dniu 25 października 2007 r., przytacza powyższą definicję zaznaczając, że dotyczy ona „rzeczywistych albo udawanych czynności”. Podobnie, Sąd Najwyższy zauważa, że zwrot ujęty w art. 202 § 3 Kodeksu karnego „*treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy*” obejmuje także przedstawianie odegranych przez aktorów scen przemocy powiązanych z treściami pornograficznymi, jak również tego rodzaju sceny wytworzone za pomocą różnych innych technik wizualizacji.

Identyczne podejście, ale obejmujące bardziej rozszerzoną definicję „*sexually explicit conduct*” wykorzystuje Revised Code of Washington (Zmieniony Kodeks Waszyngtoński)¹⁰ w części dotyczącej seksualnego wykorzystywania dzieci poniżej 18 lat:

(4) "Sexually explicit conduct" means actual or simulated:

(a) Sexual intercourse, including genital-genital, oral-genital, anal-genital, or oral-anal, whether between persons of the same or opposite sex or between humans and animals;

(b) Penetration of the vagina or rectum by any object;

(c) Masturbation;

(d) Sadomasochistic abuse;

(e) Defecation or urination for the purpose of sexual stimulation of the viewer;

(f) Depiction of the genitals or unclothed pubic or rectal areas of any minor, or the unclothed breast of a female minor, for the purpose of sexual stimulation of the viewer. For the purposes of this subsection (4)(f), it is not necessary that the minor know that he or she is participating in the described conduct, or any aspect of it; and

⁹ Konwencja sporządzona w Lanzarote, 25.X.2007, ratyfikowana przez Prezydenta RP na podstawie ustawy z dnia 26 września 2014 r. w sprawie o ratyfikacji Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, sporządzonej w Lanzarote w dniu 25 października 2007 r. (Dz. U. 2014 poz. 1623)

¹⁰ <https://app.leg.wa.gov/rcw/default.aspx?cite=9.68A.011>

(g) Touching of a person's clothed or unclothed genitals, pubic area, buttocks, or breast area for the purpose of sexual stimulation of the viewer.

Inne podejście prezentuje profesor Marian Filar, według którego treści pornograficzne powinny charakteryzować się następującymi cechami¹¹:

- przedstawiać przejawy płciowości i życia płciowego człowieka,
- koncentrować się wyłącznie na technicznych aspektach płciowości i życia płciowego, z całkowitym oderwaniem od warstwy intelektualnej i osobistej,
- ukazywać ludzkie organy w ich funkcjach seksualnych,
- przebija z nich, że główną intencją twórcy jest wywołanie podniecenia seksualnego u odbiorcy.

Zdefiniowanie pornografii zależy między innymi od aspektów kulturowych, które przekładają się na sposób ujęcia treści pornograficznych w systemach prawa różnych państw. Próby zdefiniowania pornografii w wielu państwach ograniczają się do nieo określonych, nieszywnych ram prawnych, przeważnie będących wynikiem sądowej wykładni prawa. Mając na uwadze niejednolitość definicji pornografii w innych systemach prawnych, jednoznaczne definiowanie treści pornograficznych w ustawie doprowadziłoby do sytuacji, w której uszczupleniu uległaby ochrona małoletnich przed tymi treściami. Nie brane byłyby pod uwagę zmiany zachodzące zarówno w produkcji tego typu treści, jak i rozwoju technologicznego umożliwiającego na przechowywanie treści w internecie. W związku z powyższym, zdaniem projektodawcy konieczne jest umożliwienie należytego pola do interpretacji dostawcom internetu.

Art. 2

Przepisy tego artykułu stanowią słowniczek pojęć, którymi posługuje się ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne.

Art. 3

Przepisy art. 3 zmierzają do nałożenia na dostawców internetu obowiązku zapewnienia, że abonent będzie miał możliwość skorzystania z bezpłatnej usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie (zwanej dalej: „usługą”). Artykuł ten wprowadza na dostawców internetu obowiązek wdrożenia takiej usługi, zaś kolejne artykuły stanowią jego uszczegółowienie zwłaszcza w kontekście środków techniczno-organizacyjnych możliwych do wypełnienia obowiązku głównego.

Art. 4

Art. 4 reguluje kwestie rozpoczęcia świadczenia usługi, która polega na skutecznym i łatwym blokowaniu dostępu do treści pornograficznych.

Skuteczność działania usługi, rozumianej jako spełnienie oczekiwań abonentów odnośnie do

¹¹ M. Filar, *Przestępstwa seksualne w nowym kodeksie karnym (w:) Nowa kodyfikacja karna. Kodeks karny. Krótkie komentarze*, Warszawa 1997, s. 39-40

blokowania dostępu do stron internetowych, zależy z jednej strony od środków technicznych i organizacyjnych jakie zastosuje dostawca Internetu w procesie blokowania treści pornograficznych, a z drugiej strony od tego w jaki sposób będzie on identyfikował te treści (o czym w dalszej części uzasadnienia). Mając na uwadze specjalistyczną wiedzę, którą wykazują się dostawcy internetu, w tym zwłaszcza w kontekście techniczno-organizacyjnych aspektów oferowanych przez siebie usług, to do dostawców internetu należy wyselekcjonowanie takich rozwiązań, które zapewnią rzeczywiste działanie usługi. Wykazanie skuteczności działania usługi po stronie dostawcy internetu uzasadnione jest znajomością systemów wykorzystywanych do zapewnienia dostępu do internetu abonentom, w tym dowolności doboru mechanizmu zgodnie z możliwościami technicznymi, który zgodnie ze stanem wiedzy dostawcy zapewni ograniczenie dostępu do treści uznanych za nieodpowiednie. Ponadto również należy wziąć pod uwagę różnorodność interfejsów oferowanych przez poszczególnych dostawców – w tym wypadku skuteczność działania związana jest z innym aspektem, to jest łatwością dostępu do usługi.

Łatwość działania usługi należy rozumieć jako bezproblemowe jej świadczenie po uruchomieniu, niewymagające wykonywania dalszych czynności ze strony abonenta, wymuszonych przez dostawcę usług, chyba, że są one skutkiem wymogów prawa. Wskazując na różnorodność stosowanych przez dostawców internetu centrów obsługi klienta, w tym interfejsów dostępnych w aplikacjach lub na stronach internetowych, dostawca internetu we własnym zakresie odpowiedzialny jest za wdrożenie mechanizmów aktywacji blokowania zrozumiałych i dostępnych dla abonenta. Przykładowym rozwiązaniem jest informowanie o usłudze w wiadomościach przekazywanych abonentowi lub na stronie internetowej i w aplikacji dostawcy internetu, wraz z przekazaniem informacji o sposobie aktywacji usługi. Łatwość wyrażona w dostępności usługi zakładać powinna aktywację usługi np. z poziomu konta użytkownika, przy użyciu wyraźnie określonych i opisanych przycisków, przy jednoczesnym uwzględnieniu ograniczenia stosowania praktyk potencjalnie utrudniających odnalezienie miejsca aktywacji usługi.

Ponadto rozpoczęcie świadczenia usługi powinno odbywać się w sposób prosty, z wykorzystaniem domyślnej konfiguracji usługi. Rozpoczęcie świadczenia usługi w sposób prosty polegać powinno na minimalnym zaangażowaniu abonenta w proces jej włączenia, bez konieczności jego obecności w siedzibie dostawcy usługi. Domyślna konfiguracja usługi wiązać się powinna z jej włączeniem z ustawieniami ustalonymi przez dostawcę internetu, na podstawie przyjętych przez niego środków technicznych i organizacyjnych jako wstępne, proponowane abonentom. Opcja umożliwiająca skorzystanie z domyślnie skonfigurowanej usługi jest konieczna do zapewnienia skuteczności i przejrzystości oferowanego rozwiązania, poprzez zapewnienie abonentowi skorzystania z blokowania nieodpowiednich treści bez wymogu konfigurowania usługi w sposób osobisty przez abonenta. Jednakże abonent powinien mieć możliwość zmiany konfiguracji usługi, stosownie do opcji proponowanych przez dostawcę internetu. Usługa powinna zostać skonfigurowana domyślnie w oparciu o specjalistyczną wiedzę i dobre praktyki dostawcy internetu, uwzględniając potrzeby przeciętnego abonenta, nie naruszając przy tym prawa do prywatności w komunikacji elektronicznej.

Dostawcy internetu powinni być zobowiązani do zaproponowania abonentowi świadczenia usługi przed zawarciem umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Taki przepis wychodzi naprzeciw zwiększaniu świadomości wśród abonentów, że nabywając na rzecz osoby małoletniej usługę telekomunikacyjną, w tym najczęściej również dostęp do internetu, naraża dziecko na niekontrolowany dostęp do treści pornograficznych. Fakt zaproponowania usługi, a przede wszystkim brak zgody na jej świadczenie, powinien być udokumentowany, co będzie stanowiło wypełnienie części obowiązku dotyczącego wykazania przestrzegania przez dostawcę internetu obowiązków nałożonych ustawą. W przypadku wyrażenia przez abonenta zgody na świadczenie usługi, powinna być ona świadczona wraz z uruchomieniem świadczenia usług telekomunikacyjnych. Przykładowo zaproponowanie usługi przed zawarciem umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych możliwe jest w ramach prowadzonych rozmów z abonentem, w formie zapytania lub wymienienia usługi w przedstawionej ofercie.

Świadcząc usługę dostawcy internetu powinni wykorzystywać odpowiednie środki techniczne i organizacyjne przy uwzględnieniu stanu wiedzy technicznej, kosztu wdrożenia oraz skuteczność rozwiązania. Ze względu na występującą wśród dostawców internetu dużą różnorodność ich wielkości, świadczonych przez nich usług telekomunikacyjnych, strukturę zatrudnienia, dostępność środków finansowych, organizację standardowych procedur operacyjnych, obszaru działalności telekomunikacyjnej, dostępność siedzib na obszarze kraju itp., projektodawca zdecydował, iż przepisy ustawy nie będą precyzować, i jednocześnie narzucać, dostawcom internetu rozwiązań dotyczących środków technicznych i organizacyjnych do realizowania obowiązków ustawowych. Dostawca internetu powinien dostosować te środki odpowiednio do swoich możliwości. Wymagania jakie stawia ustawa powinny dotyczyć jedynie uwzględnienia przez dostawców internetu:

- stanu wiedzy technicznej, czyli wykorzystanie takich rozwiązań technicznych, które zapewnią łatwość w realizacji usługi, prostotę w jej uruchomieniu, ale także właściwy sposób identyfikacji treści pornograficznych,
- kosztu wdrożenia, czyli zachowanie proporcjonalności pomiędzy kosztami wdrożenia a skutecznością przyjętego rozwiązania,
- skuteczności rozwiązania, co należy rozumieć jako spełnienie oczekiwań abonentów odnośnie do blokowania dostępu do stron internetowych.

Art. 5

Abonent powinien mieć też możliwość w każdym momencie obowiązywania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych żądać świadczenia usługi. Zaznaczyć należy, że rozpoczęcie jej świadczenia w tej sytuacji również powinno się odbywać w sposób prosty, podobnie jak w przypadku rozpoczęcia świadczenia tej usługi wraz z usługą telekomunikacyjną. W tym przypadku dostawca internetu powinien umożliwić abonentowi korzystanie z usługi w ciągu 24 godzin od momentu złożenia żądania albo od dnia rozpoczęcia świadczenia usługi telekomunikacyjnej, w zależności od tego które zdarzenie nastąpiło jako drugie.

Art. 6

Abonent powinien mieć również możliwość, w każdym momencie obowiązywania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, rezygnacji ze świadczenia usługi. Powinno się to wiązać z uwiarygodnieniem abonenta, co będzie wymagało osobistego stawiennictwa w siedzibie dostawcy internetu albo formy dokumentowej (oświadczenia woli w postaci dokumentu), zgodnie z art. 77² Kodeksu cywilnego, z wykorzystaniem specjalnego hasła, które powinno zapewnić identyfikację wnoszącego rezygnację.

Art. 7

Wraz ze świadczeniem usługi nakładane są w art. 7-9 na dostawcę internetu obowiązki związane z jej świadczeniem, zapewniające spełnienie wymogów określonych w ustawie.

Dostawca internetu powinien mieć obowiązek wykazania, że:

- zapewnia możliwość skorzystania abonentowi z usługi oraz świadczy ją w sposób opisany powyżej (w art. 4 i 5),
- zamieszcza na swojej stronie internetowej informację, o której mowa w pkt 1 powyżej,
- realizuje obowiązek promowania korzystania usługi przez abonentów,
- przekazuje ministrowi coroczny raport, o którym mowa w pkt 3 powyżej.

Powyższy obowiązek jest rodzajem rozliczalności z obowiązków nałożonych ustawą. Ustawa nie powinna narzucać formy i sposobu w jaki dostawca internetu ma realizować ten obowiązek, uznając, że każdy z nich posiada własne procedury rejestrowania działań.

Dostawca internetu powinien być także zobowiązany do zamieszczania na swojej stronie internetowej informacji jakie środki techniczne i organizacyjne wykorzystuje oraz w jaki sposób identyfikuje treści pornograficzne. Informacja ta powinna być przedstawiona w sposób prosty, czytelny i zrozumiały dla przeciętnego abonenta, preferencyjnie zamieszczona na jednej stronie, bez konieczności wczytywania innych, kolejnych stron.

Odnośnie do identyfikacji treści pornograficznych projektowana ustawa, w ślad za innymi polskimi aktami prawnymi, nie definiuje tego pojęcia. Podyktowane jest to pozostawieniem dostawcy internetu swobody w ich identyfikowaniu, zakładając, że co najmniej wspomniane na początku uzasadnienia wyjaśnienie treści pornograficznych przez Sąd Najwyższy spełni rolę wyznacznika co do treści uznanych za nieodpowiednie dla małoletnich. Do dostawcy internetu, między innymi w ramach odpowiedzialności za domyślne skonfigurowanie usługi dostępnej dla abonentów, należy wskazanie treści i uzasadnienie ich wskazania jako treści pornograficznych. Wykorzystanie aspektów techniczno-organizacyjnych dostawcy internetu, w tym bieżące doświadczenie związane z oferowaniem komercyjnych usług blokowania dostępu do treści nieprzeznaczonych dla dzieci w internecie, stanowią adekwatną podstawę do wskazania sposobu identyfikacji treści pornograficznych przez dostawcę internetu. Jednocześnie pozostawienie w gestii dostawcy internetu swobody, poprzez spożytkowanie doświadczenia i systemów dostawcy internetu, zadośćuczyni polskiej praktyce legislacyjnej w tym zakresie, która nie określa jednoznacznie treści pornograficznych, jak i umożliwia dostawcy internetu na wykazanie zgodności z przepisami ustawy poprzez wdrożenie

odpowiednich praktyk czy wykonanie analiz. Należy ostatecznie podkreślić, iż wskazanie w ustawie sztywnych wytycznych co do określenia treści pornograficznych przez dostawców internetu mogłoby znacząco wpłynąć na skuteczność środka, który w pierwszej kolejności służyć ma ochronie małoletnich, gdyż nie brałoby pod uwagę przywołanych powyżej doświadczenia i środków techniczno-organizacyjnych wdrożonych u dostawcy internetu, jak również kontekstu ewolucji treści uznawanych za pornograficzne, między innymi wobec postępu technologicznego w przekazywaniu treści.

Art. 8

Przepis art. 8 reguluje obowiązek promowania wśród swoich abonentów korzystania z usługi.

Ustawa nie powinna narzucać w jaki sposób dostawca internetu powinien wywiązać się z tego obowiązku. Podobnie jak w przypadku wyboru środków technicznych i organizacyjnych, również w tym przypadku wybór takiego sposobu zależy od wielu czynników. Istotne jest, aby dostawca internetu dotarł z informacją o usłudze, wraz zachętą do korzystania z niej, do jak największej liczby swoich abonentów. Informacja taka powinna uświadamiać abonentów o zagrożeniach dla dzieci, związanych z dostępem do treści pornograficznych. Wywiązanie się z obowiązku promowania ma znaczenie również przy ocenie skuteczności i łatwości dostępu do skorzystania z oferowanej przez dostawcę internetu usługi, gdyż adekwatne do możliwości dostawcy internetu informowanie abonentów o możliwości skorzystania z usługi przekłada się na zasięg celu ustawy, jakim jest ochrona małoletnich przed treściami nieodpowiednimi. Działania promujące polegać mogą na wykorzystaniu informacji o usłudze w ramach kampanii reklamowych prowadzonych przez dostawców internetu (nierzadko kierowanych również do abonentów), przekazywaniu wiadomości o możliwości skorzystania z usługi swoim abonentom, zawarciu instrukcji na stronie internetowej lub w aplikacji.

Art. 9

Przepisy art. 9 regulują obowiązek przedstawiania ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji (zwanego dalej „ministrem”) corocznego (do końca I kwartału) raportu o realizacji obowiązku dotyczącego promowania usługi.

Projekt ustawy precyzuje zawartość tego raportu, który powinien obejmować:

- opis środków technicznych i organizacyjnych stosowanych w celu świadczenia usługi, o których mowa powyżej,
- sposób identyfikacji treści pornograficznych, o którym mowa powyżej,
- dane statystyczne wskazujące ilu abonentów skorzystało z poszczególnego rozwiązania stosowanego przez dostawcę internetu, w tym jaki jest to odsetek wszystkich abonentów (dane te posłużą ministrowi do analizy i oceny stopnia zainteresowania usługą),
- informacje o sposobach promowania korzystania z usługi, o czym mowa powyżej.

Minister, w przypadku, gdy stwierdzi, że raport nie zawiera wszystkich lub wystarczających informacji, uprawniony zostanie do zwrócenia się do dostawcy internetu o jego uzupełnienie w terminie nie krótszym niż 7 dni.

Wymienione powyżej elementy raportu są obligatoryjne. Nic jednak nie stoi na przeszkodzie,

aby raport zawierał również inne informacje, których przekazanie ministrowi dostawca internetu uzna za istotne lub potrzebne.

Minister po analizie raportu może uznać, że przekazane informacje dotyczą co prawda wszystkich wymaganych elementów, jednakże nie zawierają wystarczających, tzn. jednoznacznych, precyzyjnych lub pełnych informacji. Powinien mieć wówczas możliwość zwrócenia do dostawcy internetu o uzupełnienie informacji we wskazanym przez ministra zakresie.

Art. 10

Celem zwiększenia skuteczności regulacji w zakresie ograniczenia dostępu małoletnich do treści pornograficznych przewiduje się, że podmioty, które umożliwiają korzystanie z publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej, dla których jest to działalność dodatkowa w stosunku do wykonywanej przez podmiot działalności głównej, jest obowiązany do blokowania dostępu do treści pornograficznych względem użytkowników tej sieci. Przepis dotyczy podmiotów, które udostępniają sieci wifi przy okazji wykonywania działalności głównej, zatem obejmuje to m.in. wszelkiego rodzaju stacjonarne salony usługowe, sklepy, w tym galerie handlowe, kawiarnie, salony fryzjerskie itp.

Generalny obowiązek blokowania dostępu do takich treści nie jest wymagany w sytuacji gdy zweryfikowano wiek użytkownika lub gdy jest on pełnoletni. Jako kolejny wyjątek wymieniono podmiot umożliwiający korzystanie z publicznej sieci telekomunikacyjnej w przypadku świadczenia usługi hotelarskiej, oraz w zakładzie pracy wtedy gdy z sieci korzystają pracownicy lub gdy udostępnienie sieci radiowej nie jest skierowane do małoletnich. Wprowadzenie tych dwóch wyjątków podyktowane jest względami praktycznymi i potrzebą unikania nakładania zbędnych obciążeń. Usługi hotelowe bowiem mają niejednokrotnie wpisany w ofertę dostęp do sieci wifi, co niewątpliwie wpływa na cenę usług. W przypadku natomiast zakładów pracy zasadne jest wyłączenie wszystkich tych przypadków, gdy faktycznie małoletni nie korzystają z udostępnianych tam sieci albo jest to mało prawdopodobne.

Art. 11

W celu weryfikacji przepisów ustawy jej przepisy przewidują uprawnienie ministra do przeprowadzenia kontroli lub postępowania kontrolnego z urzędu.

Art. 12

W art. 11 przywołane są przepisy, które stosuje się przeprowadzenia kontroli (ustawa – Prawo przedsiębiorców) oraz doręczania pism oraz i zaleceń pokontrolnych (Kodeks postępowania administracyjnego).

Art. 13

Minister może zdecydować, iż do przeprowadzenia kontroli wyznaczone zostaną osoby niebędące pracownikami podległymi ministrowi, które posiadają wiedzę specjalistyczną. Sytuacja taka wystąpić może w przypadku, gdy wymagana jest specjalistyczna wiedza informatyczna, której nie mają pracownicy podlegli ministrowi. W przypadku zdecydowania

o wyznaczeniu takich osób, minister wydaje upoważnienie określające zakres uprawnień do kontroli, a osoby biorące udział w kontroli zobowiązane do zachowania tajemnicy związanych z informacjami pozyskanymi w czasie kontroli.

Specjalistyczna wiedza osoby wyznaczonej do kontroli powinna dotyczyć zakresu objętego ustawą, a zwłaszcza tej jej części, która odpowiada zakresowi zadań kontrolnych powierzonych tej osobie przez ministra.

Art. 14

W przeprowadzeniu kontroli powinien mieć możliwość wzięcia udziału pracownik Urzędu Komunikacji Elektronicznej (zwanego dalej „UKE”), delegowany, na prośbę ministra, przez Prezesa UKE. Delegowany pracownik UKE powinien również posiadać wiedzę specjalistyczną. Rolą pracownika UKE powinno być wspieranie w czynnościach kontrolnych innych pracowników upoważnionych przez ministra, nie może więc być jedyną osobą kontrolującą oraz przewodniczyć przeprowadzeniu kontroli. Zakres jego uprawnień minister określa w upoważnieniu.

Minister będzie mógł również zwrócić się do Prezesa UKE z prośbą o opinię w zakresie realizacji przez dostawcę internetu świadczenia usługi, którą Prezes UKE przedstawi w terminie 30 dni.

Art. 15

Jeśli w wyniku kontroli stwierdzi się, że dostawca internetu nie wypełnia obowiązków nałożonych w ustawie, minister powinien mieć możliwość nałożenia kary pieniężnej lub wydać zalecenia pokontrolne nakazujące usunięcie wskazanych nieprawidłowości lub udzielenie wyjaśnień, w terminie wskazanym przez ministra, ale nie krótszym niż 30 dni. Termin ten mógłby być jednak krótszy w przypadku, gdy kontrolowany dostawca internetu wyrazi na to zgodę albo gdy naruszenia, których się dopuścił, zdarzały się w przeszłości.

Jeśli po 30 dniach kontrolowany dostawca internetu nie usunie nieprawidłowości albo nie udzieli wystarczających wyjaśnień, wówczas minister powinien posiadać uprawnienie do wydania decyzji, w której nakazałby usunięcie nieprawidłowości. W decyzji wskazać można również środki jakie powinien zastosować dostawca internetu, aby usunąć nieprawidłowości, a także określić termin usunięcia nieprawidłowości lub nałożyć karę pieniężną, o ile postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej za niewykonanie tych samych obowiązków nie zostało wszczęte wcześniej.

Art. 16

Ustawa przyznaje ministrowi uprawnienie do nakładania kar pieniężnych na dostawców internetu, którzy nie wywiązują się z obowiązków wskazanych w ustawie, dotyczących świadczenia usługi, obowiązków informacyjnych, promowania korzystania z usługi oraz przekazania raportu ministrowi. Nakładanie kar powinno być fakultatywne i uzależnione od charakteru i zakresu naruszenia, a także możliwe w sytuacji, gdy dostawca internetu zaprzestał naruszania prawa lub naprawił szkodę, lecz w uznaniu ministra czas trwania, zakres lub skutki naruszenia kwalifikują do nałożenia kary. Do fakultatywnego nakładania kar powinien być

stosowane przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego określające przesłanki do odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej.

Kary na dostawcę internetu powinny być nakładane w drodze decyzji administracyjnej o rygorze natychmiastowej wykonalności, w wysokości do 3% przychodu ukaranego w poprzednim roku kalendarzowym. Informacje o przychodach minister powinien uzyskiwać, na swój wniosek, od Prezesa UKE.

Przesłankami, którymi powinien kierować się minister nakładając karę powinny być charakter i zakres naruszenia, dotychczasowa działalność dostawcy internetu oraz jego możliwości finansowe.

Biorąc pod uwagę kwestie finansowe, przepisy ustawy uwzględniają sytuacje, gdy dostawca internetu nie osiągnął w poprzednim roku kalendarzowym lub kilka lat wstecz określonej w ustawie wysokości przychodu, jak również nie posiada jeszcze danych finansowych za poprzedni rok. Zostały również uwzględnione w przepisach sytuacje, gdy dostawca internetu, jako podmiot, powstał w wyniku połączenia lub przekształcenia innych podmiotów.

Niezależnie od kar pieniężnych nakładanych na dostawcę internetu jako podmiot, minister zgodnie z przepisami ustawy ma możliwość nałożenia na kierującego przedsiębiorstwem telekomunikacyjnym kary pieniężnej w wysokości do 300% jego miesięcznego wynagrodzenia, co jest spójne z przepisami ustawy – Prawo telekomunikacyjne.

Przyjęte rozwiązanie zakłada, że przychody z kar pieniężnych w ciągu 30 dni od dnia ich pobrania zasilą Fundusz Szerokopasmowy, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw informatyzacji, a którego środki finansowe przeznaczone są między innymi na rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej oraz usług związanych z szerokopasmowym dostępem do internetu.

Art. 17

Art. 16 wprowadza zmianę do ustawy o wspieraniu rozwoju usługi sieci telekomunikacyjnych w zakresie wskazania, że kary pieniężne nałożone tą ustawą stanowią zasilenie Funduszu Szerokopasmowego.

Art. 18

Celem pozyskania przez ministra wiedzy o dostawcach internetu, którzy osiągnęli roczny przychód w roku poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie większy od 4 mln zł i powinni stosować przepisy ustawy wcześniej niż ci którzy osiągnęli przychód mniejszy od tej kwoty, Prezes UKE powinien w ciągu 30 dni od wejścia ustawy w życie przekazać ministrów listę takich dostawców internetu.

Art. 19

Termin rozpoczęcia stosowania przepisów ustawy przez dostawców Internetu powinien być uzależniony od jego wielkości wyrażonej rocznym przychodem z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie. Więksi dostawcy Internetu, których taki przychód jest większy od określonej

w ustawie wartości, powinni stosować przepisy ustawy szybciej – 3 miesiące od dnia wejścia ustawy w życie, natomiast mniejsi – 24 miesiące. Projekt ustawy przewiduje, że wielkość tego przychodu wynosić będzie 4 mln zł.

Powyższe rozróżnienie w terminie stosowania przepisów ustawy przez różnych dostawców Internetu wynika z jednej strony z potrzeby jak najszybszego uruchomienia usługi, a z drugiej strony uznania, że więksi dostawcy Internetu posiadają większy potencjał finansowy, techniczny i organizacyjny do szybszego uruchomienia usługi niż mniejsi dostawcy Internetu.

Należy wskazać, że niektóre duże podmioty oferują już obecnie pewne rozwiązania w zakresie kontroli rodzicielskiej, ograniczania dostępu do treści. W przypadku natomiast mniejszych podmiotów – w przeważającej mierze podmioty te będą musiały opracować i wdrożyć nowe dla siebie rozwiązania. Stąd też, biorąc również pod uwagę ograniczone środki finansowe mniejszych podmiotów, zasadne jest wprowadzenie dla nich dłuższego okresu na dostosowanie się do wymogów ustawy. Ponadto, należy również wziąć pod uwagę rozmiar działalności. Zasadne jest, aby większe podmioty obsługujące znaczną liczbę abonentów wprowadziły przepisy wcześniej ze względu na ich zakres oddziaływania.

Odnosząc się do zastosowanego progu 4 mln zł należy wskazać, że jest to próg, który był stosowany w ustawie Prawo telekomunikacyjne, m.in. w art. 7 stanowiącym o obowiązku corocznego składania Prezesowi UKE rocznego sprawozdania finansowego (obecnie zrezygnowano z obowiązku przedkładania tego sprawozdania). Próg 4 mln zł jest również stosowany w art. 97 ustawy Prawo telekomunikacyjne (przepis ustanawiający obowiązek udziału w pokryciu dopłaty do kosztów świadczenia usługi powszechnej). Projektodawca miał zatem na celu zachowanie przyjętych już w ustawie kryteriów/progów.

Przepis ponadto przewiduje obowiązek stosowania przepisów ustawy przez podmiot, który udostępnia sieci wifi, jako działalność dodatkową w stosunku do wykonywanej przez podmiot działalności głównej, po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Termin ten podyktowany jest potrzebą zapewnienia wystarczająco długiego czasu na wprowadzenie rozwiązań technicznych, co może być czasochłonne w przypadku w szczególności małych podmiotów, które dotychczas nie stosowały tego typu rozwiązań i nie posiadają dostatecznej wiedzy technicznej w tym zakresie. Możliwe jest również skorzystanie z ogólnych rozwiązań dostawców internetu, jakie zostały przewidziane w omawianym projekcie ustawy.

Art. 20

Wejście w życie przepisów ustawy wiąże się ze zwiększonymi wydatkami Ministra właściwego do spraw informatyzacji. Konieczne jest zagwarantowanie środków na zwiększone potrzeby kadrowe wynikające z nałożenia na w/w organ nowych obowiązków.

Art. 21

Wejście w życie przepisów ustawy proponuje się w terminie 14 dni od dnia wejścia ustawy w życie.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego

systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743 oraz z 2022 r. poz. 807).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Ogłoszona w Dzienniku Ustaw ustawa zostanie przekazana do Komisji Europejskiej jako krajowy środek wykonawczy.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Ponadto należy wskazać, że cel projektu może zostać osiągnięty jedynie za pomocą środków o charakterze legislacyjnym.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Ustawa o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Kancelaria Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Janusz Cieszyński, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Agnieszka Chruszcz, naczelnik Wydziału Prywatności w Komunikacji Elektronicznej, Departament Telekomunikacji, Kancelaria Prezesa Ray Ministrów, e-mail: agnieszka.chruszcz@mc.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>06.10.2022</p> <p>Źródło:</p> <p>Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac</p> <p>UD451</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych umożliwił społeczeństwu niemal nieograniczony dostęp do informacji i treści zamieszczanych w internecie. Wraz z postępującym obniżaniem się koniecznego poziomu wiedzy i umiejętności wymaganych do obsługi urządzeń pozwalających na korzystanie z internetu, coraz częściej z dostępu do sieci korzystają małoletni. Jednocześnie wciąż zmniejsza się średnia wieku, w którym małoletni zyskują taki dostęp.

Tematyka wpływu treści zamieszczanych w internecie na rozwój małoletnich użytkowników została poddana analizie w wielu badaniach naukowych. W ich ramach udowodniono, iż znaczna część treści, które pozostają dostępne w internecie, są nieodpowiednie dla małoletnich i w znacząco negatywny sposób oddziałują na przebieg dojrzewania małoletnich, ze skutkami odczuwanymi również po osiągnięciu przez nich dojrzałości. Obecnie zwłaszcza szkodliwa jest powszechna i łatwo dostępna w internecie pornografia, która według szacunków stanowi ponad połowę całego ruchu internetowego. Treści pornograficzne, przeważnie dostępne bezpłatnie w internecie, stanowią jeden z głównych czynników, które przyczyniają się do destabilizacji psychiki i zdrowia małoletnich. Treści te mają również wpływ na zachwiane postrzeganie seksualności i ról płciowych w szczególności wśród małoletnich, dla wielu których to pornografia jest jednym ze źródeł informacji o seksualności człowieka.

Dotychczasowe rozwiązania podejmowane w problematyce ochrony małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie, w tym kampanie edukacyjne kierowane do rodziców, wymagają wsparcia w postaci systemu środków technicznych i organizacyjnych ze strony podmiotów umożliwiających dostęp do internetu. Skuteczność obecnie stosowanych działań ograniczona jest przez zróżnicowanie i rozproszenie procedur, brak należytych kampanii promocyjnych i edukacyjnych, związanych z brakiem obowiązku wprowadzenia usług umożliwiających na ochronę małoletnich w internecie, oraz odpłatność obecnie dostępnych na rynku fakultatywnie stosowanych rozwiązań.

Odpowiednie przepisy dotyczące ochrony małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie pozwolą w znacznie większym stopniu ograniczyć skalę problemu, jakim jest negatywny wpływ tych treści na małoletnich. Przyjęte rozwiązania ułatwią dostęp do narzędzi kontroli rodzicielskiej rodzicom małoletnich użytkowników.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Oglądanie pornografii ma działanie uzależniające podobne jak inne używki, np. alkohol, narkotyki. Przeprowadzone badania porównujące zmiany zachodzące w mózgu oraz neurobiologiczne mechanizmy typowe

dla uzależnień pokazują, że zarówno u osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, jak i u osób uzależnionych od oglądania pornografii są one podobne. Zasady działań stosowane w profilaktyce wymienionych problemów także są podobne.

Specjaliści zajmujący się profilaktyką zachowań problemowych wśród dzieci i młodzieży wskazują na konieczność działań zintegrowanych. Działania edukacyjne i wychowawcze skierowane do młodzieży oraz informacyjne skierowane do osób dorosłych, przede wszystkim rodziców i nauczycieli, są niezwykle ważne. Dlatego konieczne jest uzupełnienie treści przekazywanych wymienionym grupom o informacje dotyczące konsekwencji oglądania pornografii. Wybrane skutki oglądania pornografii to: dla dziewcząt – spadek poczucia własnej wartości, uprzedmiotowienie, zaburzenia odżywiania, ograniczenie procesów poznawczych i samodzielnego myślenia i inne; u chłopców – przemoc seksualna, przedmiotowe traktowanie kobiet, chęć doświadczania seksu bez zaangażowania emocjonalnego, agresja w szkole, brak motywacji do nauki i inne. Treści te powinny być uzupełnione o przedstawienie możliwości ograniczania ekspozycji małoletnich na tego rodzaju treści przez podanie bezpiecznych i higienicznych zasad korzystania z mediów elektronicznych przez dzieci i młodzież ich rodzicom i wychowawcom.

Jednak, tak jak w odniesieniu do używek, np. alkoholu, narkotyków, tak również do problemu konsumpcji pornografii przez małoletnich, należy podejmować wiele działań profilaktycznych, aby zapobiec danemu zjawisku i nie można ograniczyć profilaktyki jedynie do edukacji. Zintegrowane podejście do profilaktyki znajdujemy m.in. w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.). W art. 2 w pkt. 1. ww. ustawy wymienione są, poza wieloma innymi, działania wychowawcze, informacyjne oraz ograniczające dostępność do alkoholu.

Proponowane rozwiązanie prawne odnośnie do ograniczenia ekspozycji na treści pornograficzne dzieci i młodzieży wpisuje się w przedstawiony sposób prowadzenie skutecznej zintegrowanej profilaktyki zachowań problemowych.

Rekomenduje się projekt *ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie*, który stworzy ramy prawne zobowiązujące dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu (dalej: dostawca usługi dostępu do internetu) do określonych działań na rzecz ochrony małoletnich. W szczególności dostawcy usługi dostępu do internetu zostaną zobowiązani do:

- wprowadzenia bezpłatnego, skutecznego i prostego w obsłudze mechanizmu blokowania dostępu do treści pornograficznych w internecie;
- podejmowania działań promocyjnych na rzecz uświadomienia abonentów o możliwości skorzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie i skorzystania z nich;
- opracowania raportu o podjętych przez siebie działaniach mających na celu promowanie korzystania przez abonentów z rozwiązań ograniczających dostęp do treści pornograficznych w internecie.

Założeniem ustawy jest przede wszystkim ochrona abonentów/użytkowników na terenie Polski w oparciu o sieć operatora w Polsce. Ze względu na to, że kwestie roamingu międzynarodowego podlegają uzgodnieniom umownym pomiędzy operatorami przyjmuje się, że w tym przypadku stosowanie rozwiązań będzie miało charakter dobrowolny.

Należy podkreślić, iż pozostawienie po stronie dostawców usługi dostępu do internetu określenia treści nieodpowiednich, związane jest z możliwościami technologicznymi przedsiębiorców, które wychodzą naprzeciw dynamicznie rozwijającej się strukturze internetu, w tym m.in. odwiedzanych stron internetowych.

Ponadto przyjęte w niektórych innych krajach europejskich (o czym szerzej w punkcie 3) sposoby walki z dostępem do pornografii przez małoletnich, związane z weryfikacją wieku lub koniecznością instalowania aplikacji na każdym nowym urządzeniu sprzedawanym na terytorium danego kraju, zdaniem projektodawcy są nieadekwatne w rozwiązaniu określonego problemu. Kwestia weryfikacji wieku, nakładająca na określone strony internetowe wymóg należytej weryfikacji wieku wiąże się z potencjalnym naruszeniem zarówno prywatności osób fizycznych, naruszeniem danych osobowych takich osób, jak i rodzi wiele wątpliwości dotyczących skuteczności takiego rozwiązania. Wdrożenie rozwiązań weryfikacji danych osobowych, np. poprzez przesłanie skanu dowodu osobistego, potencjalnie prowadzić może do wykorzystywania przez małoletnich dowodów osobistych należących do osób innych, w tym rodziców. Również powierzenie przetwarzania danych osobowych takim stronom, chociaż w teorii mogłoby prowadzić do zmniejszenia skali korzystania z treści pornograficznych przez użytkowników lub zmniejszenia liczby stron oferujących takie treści, w praktyce stanowiłoby poważne niebezpieczeństwo dla ochrony

danych osobowych, między innymi mając na uwadze skalę zjawiska takich stron, nawet przy założeniu odpowiedniej ochrony sądowej i reakcji ze strony Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Rozwiązanie dotyczące instalowania aplikacji zapewniającej należytą kontrolę rodzicielską na każdym urządzeniu wymagałoby zobligowania każdego przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż urządzeń do ingerencji w software każdego takiego urządzenia, co zwłaszcza przy sprzęcie wykorzystywanym stacjonarnie mogłoby być obciążone problemami natury technicznej i organizacyjnej. Poza tym skuteczność takiego rozwiązania byłaby znikoma, mając na uwadze możliwość zakupienia sprzętu poza terytorium kraju, zarówno osobiście, jak i poprzez złożenie zamówienia na dane urządzenie w kraju nieobjętym takimi wymogami.

Ponadto projekt ustawy przewiduje uprawnienie ministra właściwego do spraw informatyzacji do przeprowadzenia kontroli i postępowania pokontrolnego w celu weryfikacji przestrzegania przepisów ustawy przez dostawców usługi dostępu do internetu, w tym zwłaszcza weryfikacji kompletności raportu o podjętych przez dostawcę usługi dostępu do internetu działań i przestrzegania obowiązku udostępnienia usługi abonentom oraz do nakładania kar pieniężnych na dostawców usługi dostępu do internetu niewywiązujących się z obowiązków ustawowych.

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej zobowiązany będzie, na wniosek ministra właściwego do spraw informatyzacji, udzielić odpowiedniego wsparcia w prowadzonych przez ministra czynnościach kontrolnych, oraz do udzielenia ministrowi wszelkich informacji o dostawcach usługi dostępu do internetu koniecznych do wypełnienia obowiązków kontrolnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W Niemczech zgodnie z przepisami *Staatsvertrag über den Schutz der Menschenwürde und den Jugendschutz in Rundfunk und Telemedien* (Traktat międzyzwiązkowy o ochronie małoletnich w mediach) dostęp do treści pornograficznych zarezerwowany jest wyłącznie dla osób pełnoletnich. Strony internetowe udostępniające treści pornograficzne zobowiązane są przyjąć odpowiednie mechanizmy, które umożliwią na weryfikację wieku użytkowników takich stron. W przypadku stwierdzenia naruszenia tego obowiązku, w oparciu o decyzję niemieckiej Komisji w sprawie ochrony małoletnich w mediach, dostawcy usługi dostępu do internetu zobowiązani są zablokować dostęp do określonych stron poprzez blokadę na poziomie DNS (uniemożliwiając dostęp do takiej strony wszystkim użytkownikom internetu korzystających z usług tych dostawców). W oparciu o wyrok sądu, również dostawcy operujący spoza Niemiec podlegają przywołanemu obowiązkowi.

We Francji na podstawie *La loi visant à protéger les victimes de violences conjugales* (Ustawa o ochronie ofiar przemocy domowej) Naczelna Rada Audiowizualna wyposażona jest w analogiczne uprawnienie, w przypadku stwierdzenia, że strony internetowe udostępniające treści pornograficzne nie wprowadziły należytych mechanizmów weryfikacji wieku. Obecnie zgodnie z prawem francuskim niewystarczającym mechanizmem jest deklaracja przez użytkownika, iż ma więcej niż 18 lat dokonywana wyłącznie poprzez zaznaczenie na stronie odpowiedniej opcji. Naczelna Rada Audiowizualna wystąpić może do sądu, którego orzeczenie zobowiązuje dostawców usługi dostępu do internetu do zablokowania dostępu do wskazanych stron niewywiązujących się z obowiązku.

Ponadto obowiązująca we Francji od marca 2022 r. *La loi visant à renforcer le contrôle parental sur les moyens d'accès à internet* (Ustawa o wzmocnieniu kontroli rodzicielskiej nad środkami dostępu do internetu) przewiduje, iż każde urządzenie elektroniczne, pozwalające na dostęp do internetu, które sprzedawane jest na terenie Francji, musi posiadać zainstalowaną aplikację, możliwą w prosty i zrozumiały sposób do aktywowania, pozwalającą rodzicom na ograniczenie dostępu do określonych usług i treści.

W Wielkiej Brytanii obecnie trwają prace nad *Online Safety Bill*. Projekt ustawy przewiduje, iż strony internetowe udostępniające treści pornograficzne zobowiązane będą do weryfikacji wieku użytkowników, między innymi poprzez weryfikację paszportu lub karty kredytowej. OFCOM, brytyjski organ nadzorujący rynek mediów i telekomunikacji, uprawniony będzie do zarządzania kar wobec operatorów stron internetowych, które nie wypełniają danego obowiązku, a także do zablokowania dostępu do takich stron.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister właściwy do	1	-	Minister właściwy do spraw informatyzacji

spraw informatyzacji			uprawniony będzie do kontroli przestrzegania obowiązków ustawowych przez dostawców usługi dostępu do internetu, w tym do nałożenia kary pieniężnej w przypadku stwierdzenia niewypełnienia obowiązków.
Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	1	-	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej zobowiązany będzie udzielać wsparcia merytorycznego czynnościach kontrolnych, oraz do udzielenia wszelkich informacji o dostawcach usługi dostępu do internetu koniecznych do wypełnienia obowiązków kontrolnych przez ministra.
Dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu	ok. 2700	Rejestr przedsiębiorców telekomunikacyjnych prowadzony przez Prezesa UKE	Na dostawców usługi do internetu zostaną nałożone obowiązki związane z ochroną małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie.
Osoby małoletnie (0-17 roku życia)	6 938 395	dane GUS (stan na koniec 2021 r.) https://demografia.stat.gov.pl/BazaDemografii/Tables.aspx	Ograniczenie ekspozycji małoletnich na treści pornograficzne pomoże zapewnić prawidłowy rozwój psychiczny małoletnich. Zakłada się również, że ograniczenie dostępu do pornografii spowoduje zatrzymanie tendencji wzrostowej przestępczości seksualnej wśród małoletnich, a nawet w dłuższym okresie możliwy może być jej spadek. Zgodnie z danymi Ministerstwa Sprawiedliwości, obserwowane są zmiany charakteru popełnianych czynów zabronionych przez małoletnich, gdyż w latach 2014-2018 wyraźnie wzrósł odsetek czynów związanych z przestępczością seksualną małoletnich, także w stosunku do innych małoletnich.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach 30 - dniowych konsultacji publicznych i opiniowania projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez:

- 1) Business Centre Club – Związek Pracodawców,
- 2) Federację Przedsiębiorców Polskich,
- 3) Federację Związków Zawodowych Pracowników Telekomunikacji,
- 4) Forum Związków Zawodowych,
- 5) Konfederację Lewiatan,
- 6) Krajową Izbę Gospodarczą Elektroniki i Telekomunikacji,
- 7) Krajową Izbę Komunikacji Ethernetowej,
- 8) Niezależny Samorządowy Związek Zawodowy „Solidarność”,
- 9) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 10) Polską Izbę Handlu,
- 11) Polską Izbę Informatyki i Telekomunikacji,

- 12) Polską Izbę Komunikacji Elektronicznej,
- 13) Polską Izbę Radiodiffuzji Cyfrowej,
- 14) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 15) Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej,
- 16) Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- 17) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 18) Radę Dialogu Społecznego,
- 19) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 20) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 21) Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska,
- 22) Związek Pracodawców Mediów Publicznych,
- 23) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 24) Związek Telewizji Kablowych Izba Gospodarcza,
- 25) Stowarzyszenie Twoja Sprawa.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projektowana ustawa została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	1,5 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1, 3 4 4	1,3 44	14,984
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	1,5 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1,3 44	1, 3 4 4	1,3 44	14,984
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Przyjęte rozwiązania wiążą się ze znacznym zwiększeniem obowiązków pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji, co wynika z faktu prowadzenia działań kontrolnych, analizy raportów oraz informacji zamieszczanych na stronach przedsiębiorców, a przy tym ze znacznej liczby przedsiębiorców objętych nowymi obowiązkami. Konieczne jest zatem											

	<p>utworzenie nowych etatów do wykonywania w/w zadań organu. Przewiduje się utworzenie 8 etatów.</p> <p>Do wyliczenia kosztów zwiększenia zatrudnienia (7 etatów specjalistycznych oraz jeden koordynacyjny) przyjęto jednolite założenia, zgodnie z którymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koszt utworzenia stanowiska pracy: 25 tysięcy zł, • miesięczny koszt wynagrodzenia 1 etatu: 14 tysięcy zł • roczny koszt 1 etatu: 168 tysięcy zł. <p>Tym samym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koszt utworzenia 8 stanowisk pracy: 200 tysięcy zł, • roczny koszt 8 etatów: jeden milion trzysta czterdzieści cztery tysiące zł.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wydatki na nowe etaty będą realizowane z budżetu państwa z części 27. Ww. koszty stanowić będą podstawę do zwiększenia dotychczasowych limitów wydatkowych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Dostawcy usługi dostępu do internetu będą obowiązani do podejmowania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu zapewnienia abonentowi możliwości skorzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie, a także do promowania rozwiązań dążących do zwiększenia ochrony małoletnich.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Mikro, mali i średni dostawcy dostępu do internetu będą obowiązani do podejmowania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu zapewnienia abonentowi możliwości skorzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie, a także do promowania rozwiązań dążących do zwiększenia ochrony małoletnich.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo małoletnich w trakcie korzystania z internetu, ograniczając negatywny wpływ treści nieodpowiednich na rozwój małoletnich.						

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Wpływ na przedsiębiorców</p> <p>Dokonując oceny wpływu projektowanych zmian należy zwrócić uwagę, iż precyzyjne oszacowanie skutków przedmiotowych regulacji jest nieosiągalne. Ze względu na zróżnicowaną liczbę abonentów korzystających z ofert poszczególnych dostawców usługi dostępu do internetu, różne możliwe do zastosowania modele mające na celu blokowanie dostępu do treści nieodpowiednich w internecie, w tym wykorzystanie środków technicznych i organizacyjnych uwzględniających stan wiedzy technicznej dostawcy i uzależnione od zasięgu oddziaływania danego dostawcy, znacząco utrudnione jest wykrycie i określenie prawidłowości stanowiących podstawę do przyjęcia stałych bazowych będących punktem odniesienia w prowadzonych analizach.</p> <p>Określony w projekcie ustawy obowiązek dotyczący działań promocyjnych prowadzonych przez przedsiębiorcę może wywołać skutki finansowe po stronie przedsiębiorców, których oszacowanie na obecnym etapie prowadzonych prac jest utrudnione. Związane jest to zarówno z modelem biznesowym, wdrożonym przez przedsiębiorców, jak i wielkością danego przedsiębiorcy, w tym liczbą abonentów korzystających z jego usług. W ramach prowadzonych działań promocyjnych przewiduje się zarówno: informowanie o możliwości aktywacji usługi abonentów i osób, które otrzymują ofertę przedsiębiorcy, utrzymanie strony internetowej zawierającej odpowiednie informacje dotyczące usługi, prowadzenie kampanii w mediach społecznościowych (przy wykorzystaniu np. fanpage przedsiębiorcy czy współpracy z tzw. influencerami), copywriting (m.in. haseł reklamowych) oraz projekty graficzne, jak również wykorzystanie reklam internetowych, prasowych czy wydruku ulotek. Zakres przyjętych działań zależy od modelu i specyfiki danego przedsiębiorcy, i tym samym wpływa na koszt, uniemożliwiając jego precyzyjne oszacowanie. Jednocześnie projektodawca nie dostrzega tu ryzyka uznaniowości przy ocenie prowadzonych przez przedsiębiorców działań promocyjnych. Należy również mieć na uwadze, że obowiązek ten może być realizowany w różny sposób, w zależności od możliwości finansowych, katalogu klientów oraz wielkości przedsiębiorcy.</p> <p>Kierując się znaczną różnorodnością przedsiębiorców telekomunikacyjnych świadczących usługi dostępu do internetu (mając również na uwadze, iż Polska wyróżnia się na tle europejskim znaczną liczbą podmiotów oferujących swe usługi w sektorze telekomunikacyjnym), zdaniem projektodawcy przyjęte rozwiązania pozwolą na adekwatne dopasowanie podejmowanych działań do specyfiki danego przedsiębiorcy, a tym samym uchronią przed nadmiernymi obowiązkami mogącymi powstać w wyniku określenia szczegółowych standardów działania w tym aspekcie.</p> <p>Bazując na dostępnych wyliczeniach przeprowadzonych przez dostawców dostępu usługi do internetu, wstępny koszt wdrożenia rozwiązań umożliwiających na blokowanie dostępu do treści nieodpowiednich oraz prowadzenie działań promocyjnych, oscyluje wokół kilkudziesięciu tysięcy złotych do kilkuset tysięcy złotych. Jednakże jak wskazano powyżej, koszty te znacznie różnią się w zależności od specyfiki danego przedsiębiorcy, prowadzonej przez niego działalności i charakteru usługi (internet stacjonarny, internet mobilny). Część przedsiębiorców posiada aktualnie rozwiązania umożliwiające na wdrożenie przyjętych w ustawie rozwiązań mających na celu ograniczenie dostępu do takich treści. Dostępne są usługi ograniczenia dostępu do internetu przy wykorzystaniu blokady określonych domen internetowych, jak również poprzez instalację odpowiedniej aplikacji na urządzeniu.</p>
---	---

	<p>Koszt wdrożenia może się wahać od niskich (korzystanie z już dostępnych aplikacji) do wysokich (wdrożenie nowych rozwiązań). W związku z tym nie jest możliwe oszacowanie ogólnych kosztów wdrożenia rozwiązań przewidzianych ustawą.</p> <p>Komercyjne usługi są płatne. Tym samym na skutek wejścia w życie ustawy możliwa jest utrata dochodu ze względu na rezygnację z oferowanej dotychczas płatnie usługi ograniczenia dostępu do treści nieodpowiednich. Dostępne na rynku aplikacje kontroli rodzicielskiej oferowane są obecnie w cenach między 4,99 zł na miesiąc do 15 zł na miesiąc, w zależności od liczby urządzeń. Ze względu jednak na różnice cenowe i brak informacji o liczbie korzystających faktycznie z tych usług abonentów/użytkowników nie jest możliwe oszacowanie wysokości możliwych utraconych korzyści. Ponadto, należy wskazać, że płatność za usługi następuje nie tylko w środkach pieniężnych, ale także może następować za pomocą udostępnienia przez użytkownika danych zbieranych przez administratorów aplikacji. Faktyczne oszacowanie utraconych korzyści tym bardziej nie jest możliwe.</p> <p>Ustawa przewiduje ponadto dodatkowe obowiązki podmiotów udostępniających sieci wifi, dla których jest to działalność dodatkowa w stosunku do wykonywanej przez nich działalności głównej. Podmioty te będą mieć zasadniczo obowiązek blokowania dostępu do treści pornograficznych względem użytkowników tej sieci. W tym przypadku nie jest również możliwe oszacowanie wysokości kosztów po stronie tych podmiotów. Mogą się one różnić w zależności od przyjętych środków technicznych, a ponadto obowiązek ten może być również realizowany przez skorzystanie z wprowadzanych niniejszą ustawą bezpłatnych usług oferowanych przez dostawców dostępu do internetu.</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ ☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Projekt ustawy wprowadza następujące obowiązki na dostawców usługi dostępu do internetu:

- 1) podejmowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu zapewnienia abonentowi możliwości skorzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie;
- 2) udostępnianie na stronie internetowej dostawcy informacji o sposobie realizacji obowiązku usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w internecie;
- 3) podejmowanie działań promujących korzystanie przez swoich abonentów z rozwiązań ograniczających

dostęp do treści pornograficznych w internecie;

- 4) przekazanie ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji corocznie raportu o podjętych przez siebie działaniach mających na celu promowanie korzystania przez abonentów z rozwiązań ograniczających dostęp do treści pornograficznych w internecie.

Dodatkowe obowiązki nakłada się również na podmioty udostępniające sieci wifi, dla których jest to działalność dodatkowa w stosunku do wykonywanej przez nich działalności głównej. Podmioty te będą mieć zasadniczo obowiązek blokowania dostępu do treści pornograficznych względem użytkowników tej sieci. Ustawa przewiduje wyjątki od tego obowiązku.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane przepisy mogą przełożyć się na potrzebę zatrudnienia przez niektórych dostawców usługi dostępu do internetu specjalistów do obsługi systemu blokowania dostępu do treści nieodpowiednich w internecie.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia
 mienie państwowe
 inne:

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projekt ma na celu ochronę małoletnich przed szkodliwym wpływem treści pornograficznych na rozwój małoletniego w okresie dojrzewania, jego zdrowie i psychikę.

Ustawa wprowadza administracyjne kary za niedostosowanie się do obowiązków wynikających z jej przepisów. Skargi na decyzje administracyjne o nałożeniu kary będą rozpatrywane przez sądy administracyjne. Obecnie utrudnione jest oszacowanie liczby nałożonych kar, a tym samym liczby prowadzonych postępowań sędowo-administracyjnych.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się wejście w życie ustawy po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu, których roczne przychody z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie były większe od kwoty 4 000 000 zł, są obowiązani stosować przepisy ustawy po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługę dostępu do internetu, których roczne przychody z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie były równe lub mniejsze od kwoty 4 000 000 zł, są obowiązani stosować przepisy ustawy po upływie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Ten sam termin 24 miesięcy, przewidziany został w odniesieniu do podmiotów umożliwiających korzystanie z publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej, dla których jest to działalność dodatkowa w stosunku do wykonywanej przez podmioty działalności głównej.

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy przekazuje ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji listę dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługę dostępu do internetu, których roczne przychody z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wejścia ustawy w życie były większe od kwoty 4 000 000 zł.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Proponuje się dokonanie ewaluacji efektów projektu w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie przedmiotowej ustawy.

Ocena *ex post* może być dokonana w oparciu o następujące mierniki:

- liczba abonentów, którzy skorzystali z usługi ograniczenia dostępu do treści nieodpowiednich w internecie;
- wartość oraz liczba kar nałożonych na dostawców usługi dostępu do internetu za niewykonywanie obowiązków przewidzianych ustawą.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak